

Think tank Gościnnej Wielkopolski

Lokalna droga czy kanalizacja za pieniądze z Unii? W unijnej perspektywie finansowej na lata 2014 – 2020 obowiązować będzie inna filozofia działania. Wygrają te samorzady, które zaczną współdziałać

– Wraz ze zmianą priorytetów musi się zmienić podejście do pozyskiwania unijnych dotacji – uprzedza Marian Poślednik, prezes Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska” w Pępowie. – Skończył się bowiem czas dotowania przedsięwzięć podejmowanych przez pojedyncze samorzady. Nadchodzi za to czas tak zwanych obszarów funkcjonalnych. Liczyć się będzie partnerstwo i projekty nakierowane na rozwój lokalnej społeczności, ale rozumianej szeroko, nie tylko przez pryzmat granic administracyjnych gminy czy powiatu.

„Obszary funkcjonalne” to kluczowe pojęcie dla przyszłej perspektywy finansowej. Obecnie, potrzeby społeczności lokalnych definiowane są przez pryzmat najmniejszych podziałów administracyjnych. Tymczasem większość problemów, jak i odpowiadających im potrzeb, ma ponadterytorialny charakter. Społeczność również trudno ująć w ryzach wyłącznie urzędniczej „logiki”. Tak naprawdę jest ona efektem kształtujących się przez całe wieki więzów i związków międzyludzkich opartych na wspólnych tradycjach, pochodzeniu, historii, gospodarce, a bywa też, że na ukształtowaniu terenu czy systemie komunikacyjnym. Granice wytyczone administracyjnie nie zawsze te związki uwzględniają. Za to zależności te w nowym rozdaniu dostrzeżę Unia Europejska.

– W pozyskiwaniu dotacji czeka nas mała rewolucja – mówi M. Poślednik. – Warto się do niej przygotować.

Wstęp do zmian

Kierowane przez niego stowarzyszenie realizuje projekt, który samorzady Południowej Wielkopolski przygotowuje na zmiany. Nosi nazwę: „Partnerstwo samorządów Południowej Wielkopolski na rzecz zwiększenia jakości i dostępności usług publicznych”. Zdobył unijne dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2007 – 2013 prowadzonego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

– Zostaliśmy bardzo wysoko oce-

nieni – mówi Michał Listwoń, kierownik projektu. – Znaleźliśmy się w doborowym towarzystwie, bo zostali dotacjobjorcy to duże ośrodki miejskie, obszary metropolitarne, instytucje.

Projekt skierowany jest do samorządów współtworzących stowarzyszenie. To gminy: Czempin, Dolsk, Jutrosin, Kobylin, Kościan, Krobica, Krzywiń, Miejska Górka, Pakosław, Pępowo i Piaski. Do tego grona dołączyły jeszcze miasto Kościan i Powiat Gostyński.

Razem- znaczy więcej

– Perspektywa finansowa 2014-2020 będzie niosła ze sobą nie tylko nowe priorytety – mówi M. Listwoń. – Stworzone zostaną nowe instrumenty działania. Pierwszy to rozwój kierowany przez społeczności lokalne, drugi to zintegrowane inwestycje terytorialne. Takie inwestycje rozwiązują problem np. komunikacyjny, środowiskowy, społeczny czy inny widziany z szerszej perspektywy, nie tylko jednej gminy. Zakładają partnerstwo skupione na wspólnym celu, bo tylko tak realizowane inwestycje czy działania gwarantują uzyskanie odpowiedniej stopy zwrotu z wyłożonych przez Unię pieniędzy, a mieszkańcom satysfakcję. Z kolei rozwój kierowany przez społeczność lokalną to przede wszystkim wzmocnienie partycypacji obywatelskiej i podmiotowości różnych uczestników życia społecznego i gospodarczego. Jest to więc nowa rozbudowana odsłona programu Leader, który LGD Gościnna Wielkopolska zna z własnych doświadczeń. Teraz jednakże przychodzi nowy etap, zakładający o wiele większe środki i włączenie w obszar działania miast.

– Samorzady nie są jedyną rocznią w sprawach rozwoju i muszą nauczyć się słuchać tych, na rzecz których działają – tłumaczy M. Poślednik.

Bez wątplenia kluczowym pojęciem nowej perspektywy finansowej stanie się partnerstwo rozumiane na kilka sposobów. Jako działanie między poszczególnymi samorządami (na przykład partnerstwo zawią-

Marian Poślednik, prezes LGD Gościnna Wielkopolska

zane przy realizacji konkretnej zintegrowanej inwestycji terytorialnej), ale też jako partnerstwo między samorządami i organizacjami społecznymi, czy nawet firmami. Promowane będą wspólne przedsięwzięcia podejmowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego albo publiczno-społecznego. Kto najszybciej zda sobie z tego sprawę, ten wygra.

Okiem eksperta

Projekt „Partnerstwo samorządów Południowej Wielkopolski na rzecz zwiększenia jakości i dostępności usług publicznych” realizowany obecnie przez Gościnna Wielkopolską zakłada powstanie Ośrodka Badań Lokalnych. Będzie to rodzaj think-tanku, czyli miejsca skupiają-

cego ekspertów w różnych dziedzinach przygotowujących ekspertyzy, strategie, diagnozy, wskazujących sposoby rozwiązywania konkretnych problemów. Łatwo dostrzec, że zadania realizowane przez samorzady wymagają w coraz większym stopniu wiedzy eksperckiej z bardzo różnych dziedzin.

– Obecnie kompletujemy ekspertów, doradców oraz autorów opracowań, a są to pracownicy naukowcy z dużych ośrodków akademickich. Zajmą się analizą świadczonych na terenie naszych samorządów usług publicznych – mówi M. Listwoń. – Efektem tej analizy będzie pięć strategii sektorowych dotyczących poszczególnych sektorów usług publicznych oraz łącząca je strategia parasolowa.

Usługi publiczne, o których mowa w projekcie to komunikacja, edukacja, pomoc społeczna, sprawy komunalne i kultura. Są one obecnie w większości świadczone autonomicznie przez samorzady. Nie zawsze jest to optymalne rozwiązanie, zwłaszcza w kontekście nowych wyzwań, trendów demograficznych, czy możliwości finansowych.

– Zakres świadczonych usług publicznych jest obecnie ograniczony granicami samorządów. Nowa perspektywa ma to zoptymalizować – dodaje M. Listwoń. I podaje przykład: każda gmina jest zobowiązana by we własnym zakresie zapewnić dowóz uczniów do szkoły. Ale może się okazać, że lepsze efekty dałoby wspólne stworzenie siatki połączeń na przykład przez dwie sąsiadujące gminy.

Podobnie w przypadku prowadzenia domów pomocy społecznej przez samorzady powiatowe. Być może lepsze efekty dałoby połączenie sił powiatowej administracji i jakiegoś lokalnego stowarzyszenia lub prywatnej firmy. Taki publiczno-społeczny lub publiczno-prywatny dom pomocy społecznej mógłby nie tylko zapewnić doskonałą opiekę swoim mieszkańcom, ale jeszcze na przykład świadczyć komercyjne usługi przyjmując pensjonariuszy spoza powiatu.

– Nasz think-tank zajmie się właśnie poszukiwaniem takich optymalnych rozwiązań – mówi M. Listwoń. – Ośrodek Badań Lokalnych ma być miejscem nieustannego dialogu między samorządowcami i ekspertami. Ośrodek będzie nie diagnozował problemy i wskazywał sposoby ich rozwiązania. Pokaże też jak budować partnerstwo, by uzyskać jak najlepszy efekt dla mieszkańców.

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska” w Pępowie, Pępowo, ul. Powstańców Wlkp. 43 tel. 65 573 63 00, tel. kom. 609 700 626

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013